

Bu sunum "Antik Kaynaklar" dersi kapsamında kullanılmak üzere eğitim amaçlı hazırlanmıştır. Sunum içinde kullanılan resim, çizim, fotoğraf, harita gibi görseller muhtelif internet kaynaklarından ve kitaplardan temin edilmiştir. Bu imgelerin tamamının yayın hakları, fotoğrafları çeken kişilere aittir; eğitim amaçlı olarak kullanımı uluslararası kanunlarla serbesttir, ancak ticari ve benzeri kullanımları için fotoğraf sahiplerinden izin alınması gerekmektedir.

This presentation was prepared for educational purposes to be used during the lectures of the course "Ancient Sources". The visual material like paintings, drawings, photographs and maps are acquired through various internet resources and different books. All the copyrights of the indicated visual material belong to the related artists, writers and researchers who had conducted these works of art, books and the visual designs. The use of these materials for education purposes are under the protection of international laws, but for commercial uses the necessary permissions should be taken from the copyright holders of the works.

Lirizm

Lirizmin çeşitli türleri özellikle 8.-6. yüzyıllar arasındaki dönemde ortaya çıkar ve gelişir. Bu yüzden Yunan edebiyatının bu dönemine “Lirik Çağ” denir. Lirik şiirle birlikte bilimsel araştırma düşüncesi de bu dönemde filizlenir.

İlk filozoflar - düşünürler, dünyanın oluşumu ve kökeni sorununu ele alarak çeşitli fikirler ileri sürerler. İlk defa nesri kullanan logographlar da bu dönemde ortaya çıkar.

Bu dönem lirizmin yanı sıra felsefe ve tarihin başlangıcı sayılacak çalışmalara sahne olur.

Lirik Şiirin Kökenleri

- Lirik şiirin kökenleri şarkılarla ilişkilidir. Başlangıçta şarkı ve epik destanlarda bulunan lirik unsur M.Ö. 7.yüzyıldan başlayarak edebi bir tür olan şiiri yaratmıştır.
- Lirik şiirler şair tarafından ya da şairin bizzat yönettiği kadın ve erkek koroları tarafından müzik eşliğinde söylenirdi.
- Müzik aleti aulos (flüt) veya lıra kullanılıyordu. Dansla şiirin ifade gücü arttırılıyordu. Müzik ve dansla desteklenen lirik şiir, yaklaşık iki yüzyıl boyunca önemini sürdürmüştür.

Sappho (yak. M.Ö. 630-565)

Yunan edebiyatının en ünlü kadın şairi olan Sappho, Lesbos adasında doğmuştur. Aiolik lehçeyle 9 tane şiir kitabı olduğu kabul edilir. Genç kızlar için düğün şarkıları yazmıştır.

“ Gümüş gibi parlayan dolunay,
aydınlatırken bütün yeryüzünü,
güzel ayın etrafındaki yıldızlar,
saklıyor yeniden parlak yüzlerini...
Sarsıyor aşk yüreğimi,
dağlarda meşeleri sarsan bir rüzgar gibi...”

Alkaios (yak. M.Ö. 630/620-560)

Alkaios, Lesbos adasında Mytilene kentinde doğmuştur. M.ö. 612 yılında Lesbos adası tiranlarla aristokratlar arasında ki karışıklıklar sırasında sürgün edilmiştir. Mısır ve Trakya'ya gitmiş, Tiran Pittakos zamanında Lesbos'a geri dönmüştür.

Şiirleri, aristokrat çevrenin hayatını, tiranlara karşı öfkesini ve halka karşı duyduğu küçümsemeyi, politika, aşk, şarap, ahlaki değerler ve mitoloji içeriklidir.

Hesiodos ve rapsadosların etkisi hissedilir. Şiirleri Atina ve çevresindeki Symposion'larda popüler idi.

Anakreon (M.Ö. VI. yüzyıl)

Teos şehrinde doğmuş olan Anakreon Perslerin M.Ö. 545 yılında İoniayı işgal etmesinden sonra yurdundan ayrılmış ve Batı Thrakia'daki Abdera şehrine göç etmiştir. Hayatının büyük kısmını Samos adasında geçirmiştir. Solo şarkılar yazan şairlerin sonuncusudur. İonia lehçesiyle esnek üslubuyla canlı ve sade şiirler yazmıştır. Özellikle aşk ve içki konularını ele almıştır. Günümüze kalan şiirlerinden birinde yaşlılığı şöyle dile getirmektedir.

Çoktan kırıştı şakaklarım,
Ağardı saçlarım,
Benimle değil artık tatlı gençlik,
Dişlerim de döküldü
Fazla zaman kalmadı tatlı yaşamdan
Ağlıyorum bu yüzden sık sık korkusuyla
tartaros'un
Korkunçtur derinlikleri çünkü Hades'in
Oraya giden yol da zahmetli, üstelik dönemez
asla oraya giden bir daha

